

הוכרזו שני זוכים בפרס ישראל: פרופ' שיפרין בתחום מדעי המזרח הרחוק ופרופ' אחיטוב בחקר המקרא

שופטי ועדת הפרס נימקו החלטתם בכך ששיפרין נחשב לאבי לימודי מזרח אסיה בישראל. על אחיטוב נאמר כי תרם רבות לחקר ההיסטוריה של עם ישראל בתקופת המקרא

ירדן סקופ 26.02.2015 14:11

משרד החינוך הכריז השבוע על הזוכים בפרס ישראל בשני תחומים: פרופ' צבי שיפרין בתחום מדעי המזרח הרחוק ופרופ' שמואל אחיטוב בתחום חקר המקרא.

בנימוקי הוועדה שהחליטה להעניק את הפרס לשיפרין, בראשות פרופ' מיכל בירן ובהשתתפות פרופ' רותם קובנר ופרופ' מאיר שחר, ציינו חבריה כי הוא נמנה על ההיסטוריונים המובילים בעולם של ההיסטוריה הסינית המודרנית וכתב מחקרים פורצי דרך על המהפכה הרפובליקאית בסין ועל ראשיה. שיפרין נחשב לאבי לימודי מזרח אסיה בישראל וכבר בשנת 1968 הכיר בחשיבות התחום, ייסד את החוג הראשון ללימודי מזרח אסיה באוניברסיטה העברית ועמד בראשו. השופטים סברו כי הפריחה של התחום בארץ כיום היא במידה רבה מאוד בזכות חזונו מרחיק הראות ופועלו.

שיפרין נולד בשנת 1922 בעיר רוצ'סטר שבמדינת ניו יורק בארה"ב. בשנת 1943 בעודו סטודנט בקולג', התגייס לצבא האמריקאי ונשלח לחזית האוקיינוס השקט. בעקבות צרכי המלחמה, נשלח ללמוד סינית ותרבות סין באוניברסיטת ברקלי בקליפורניה. בשנת 1948 עלה ארצה במסגרת תוכנית מתנדבים. אולם שם לאוניברסיטת ברקלי לאחר שקיבל מלגה. לאחר שהשלים תואר שני בחר לשוב לארץ כדי לסיים בה את לימודי הדוקטורט. כבר משנת 1958, עם שובו לארץ, החל שיפרין להציע באוניברסיטה העברית קורסים בהיסטוריה של סין, וכך - לראשונה בתולדות האוניברסיטאות בארץ החלו ללמוד על סין ועל אסיה, והחל לצמוח בישראל חקר המזרח הרחוק. לאחר שקיבל תואר דוקטור מהמחלקה לסוציולוגיה באוניברסיטה העברית בשנת 1961, נסע למחקר פוסט דוקטורט באוניברסיטת הארווארד, ולאחריו השתלב בסגל ההוראה של האוניברסיטה העברית. שיפרין, בן 92, נשוי לרות ולזוג שתי בנות, נכדים ונינה.

חברי ועדת הפרס לחקר המקרא, בראשות פרופ' אליעזר גרינשטיין ובשיתוף פרופ' גרשון ברין, ציינו כי פרופ' אחיטוב הוא מבכירי חוקרי המקרא בארץ ובעולם. בנימוקי הוועדה צוין כי אחיטוב תרם רבות לחקר ההיסטוריה של עם ישראל בתקופת המקרא ולפרשנות הספרות המקראית, וכן העמיק בפיענוח הכתובות העבריות הקדומות והשכיל להציג אותן במהדורה נגישה המשמשת חוקרים ותלמידים הן בארץ והן בעולם. אחיטוב קידם ומקדם את המחקר בספרות המקרא בעזרת סדרות פירושים ועיונים ממוקדים שהוא כונן ועורך.

אחיטוב נולד בשנת 1935 בתל אביב, וגדל בראשון לציון. ב-1957, התחיל אחיטוב ללמוד

באוניברסיטה העברית בירושלים בחוגים למקרא ולהיסטוריה של עם ישראל, ואת לימודי התואר השני בחוג להיסטוריה של עם ישראל (תקופת המקרא) סיים בהצטיינות. בראשית שנות ה-80 ייסד יחד עם פרופ' משה גרינברג את סדרת הפירושים המדעיים למקרא "מקרא לישראל", סדרה שנועדה להיות חוליה נוספת בשלשלת של פרשנות המקרא היהודית לדורותיה, ולייצג את הישגי מחקר המקרא היהודי המודרני המבוסס על הישגי חקר המקרא ועולמו.

פרופ' אחיטוב עבד באוניברסיטה העברית ואחר כך באוניברסיטת בן-גוריון בנגב בבאר שבע. שם שימש בתפקידים שונים במחלקה למקרא והמזרח הקדום, כולל מרכז המסלול למקרא וראש המחלקה למקרא ארכיאולוגיה ומזרח קדום. בנוסף, הקים אחיטוב את הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב וניהל אותה במשך 24 שנה, עד פרישתו.

פרס ישראל עורר השנה סערה לאחר שנחשף "בהארץ" כי ראש הממשלה בנימין נתניהו התערב בוועדות הפרס ופסל שניים מחברי הוועדה לחקר הספרות פרופ' אריאל הירשפלד ופרופ' אבנר הולצמן וחבר אחד בוועדה לקולנוע, חיים שריר. לאחר שהתעוררה סערה ציבורית שהביאה לפרישתם של חברים נוספים בוועדות ומועמדים לפרס, חזר בו נתניהו מההתערבות, בין היתר בעקבות חוות דעת של היועץ המשפטי לממשלה. אולם, חברי הוועדה לחקר הספרות החליטו לבסוף כי לא יכהנו ולא ברור אם הפרס יוענק.